

Міністерство культури та інформаційної політики України
Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

**ФУНКЦІОНУВАННЯ АНСАМБЛЮ САКСОФОНІСТІВ У
КОНТЕКСТІ МЕТОДИКИ Й ПРАКТИКИ АНСАМБЛЕВОГО
ВИКОНАВСТВА**

(СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «САКСОФОН»)

СПЕЦКУРС

Барабашука Павла Ігоровича

здобувача ступеня доктора мистецтва

кафедри дерев'яних духових інструментів

Творчий керівник –

заслужений артист України, професор,

Мимрик Михайло Романович

Науковий консультант –

Мимрик Михайло Романович

Київ - 2024

ПЛАН

- I. Розвиток виконавських можливостей на саксофоні в ансамблевій музиці.
- II. Робота над однорідністю звучання та цілісністю інтерпретації.
- III. Організаційні й психологічні аспекти функціонування ансамблю саксофоністів.
- IV. Перелік рекомендованої літератури.

I. Розвиток виконавських можливостей на саксофоні в ансамблевій музиці.

1. Темброво-стилістичні особливості звучання саксофона в контексті жанру та стилю музики.
2. Процес формування сучасних темброво-виражальних можливостей на саксофоні.
3. Особливості виконавських прийомів в музиці XIX та початку XX століття.
4. Тембр як найважливіша характеристика музичного звука на саксофоні.
5. Розширення тембрової палітри саксофона у другій половині XX ст.
6. Новітні виконавські прийоми другої половини XX – початку XXI ст.
7. Внесок Е. Лефевра та М. Мюля у становленні та розвитку сольної та ансамблевої школи гри на саксофоні.
8. Розвиток української саксофонної школи в другій половині XX ст.
9. Діяльність та вплив видатних європейських та американських квартетів саксофоністів.
10. Виконавські техніки у творах для ансамблів саксофоністів у творчості українських композиторів (В. Рунчак, О. Козаренко, Г. Гаврилець).

II. . Робота над однорідністю звучання та цілісністю інтерпретації.

1. Основні етапи роботи в камерно-інструментальному ансамблі.
2. Правильний та відповідний підбір репертуару згідно рівня виконавців.

3. Колективні технічні вправи для знаходження спільного тембру та розуміння виконавської техніки.
4. Розуміння та знання партитури виконуваного твору кожним учасником ансамблю.
5. Робота над динамікою, голосоведінням та плавністю мелодичної лінії.
6. Особливості виконання гармонічних вертикалей та горизонталей в ансамблі.
7. Робота над інтонацією, унісонами та інтервалами.
8. Важливість метро-ритму для функціонування камерно-інструментального ансамблю.
9. Робота над штрихами та артикуляцією в ансамблі.

III. Організаційні й психологічні аспекти функціонування ансамблю саксофоністів.

1. Багатшаровість виконавської діяльності в сучасній камерній музиці.
2. Важливість мотивації та зацікавлення кожного учасника ансамблю.
3. Поєднання індивідуальної ігрової техніки та персоніфікованого художнього прочитання музичного твору як основа професійної діяльності ансамблю.
4. Спільний інтерпретаційний задум як основна ознака продуктивності музичного мислення ансамблю.
5. Особливості процесу музичного мислення в камерно-інструментальному ансамблі.
6. Знаходження та засвоєння спільного емоційно-образного змісту музичного твору учасниками ансамблю.

7. Різноманітні підходи до трактування звукообразальної та програмної музики в ансамблі.

IV. Перелік рекомендованої літератури.

1. Абаджян Г. Новая методика обучения игре на духовых инструментах / Г. А. Абаджян. – Харьков: Харьковский институт искусств, 1981. – 24 с.
2. Авилов В. Сольный концертный репертуар саксофониста: исторический обзор / В. Н. Авилов // Музичне мистецтво. – Вип. 5. – Донецьк, 2005. – С. 249–255.
3. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства : учебник [для студ. высш. уч. завед.] В. Н. Апатский. – К.: НМАУ, 2006. – 342 с.
4. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства : учебник [для студ. высш. уч. завед.] В. Н. Апатский. – К. : НМАУ, 2006. – 342 с.
5. Апатський В.М., Вовк Р.А. Духова школа національної музичної академії України. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : Зб. матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції. Рівне : РГУ, 2014. С. 212-234
6. Безуглый А. Некоторые аспекты углубления профессиональной подготовки исполнителей на духовых инструментах / А. Безуглый. – К., 1986. – С. 20.

7. Берегова О. Постмодернізм в українській камерній музиці 80–90-х рр. ХХ ст. / О. М. Берегова. – К., 1999. – 140 с.
8. Берлиоз Г. Большой трактат о современной инструментровке и оркестровке / Г. Берлиоз. - В 2 тт. – Т. 1. – М. : Музыка, 1972. – 307 с.
9. Богданов В. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (від витоків до початку ХХ століття): Автореф. дис... д-ра мистецтвознав. : 17.00.03 / В. О. Богданов ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – К., 2008. – 32 с.
10. Буркацкий З. П. Инструктивно-художественный материал в системе формирования мастерства кларнетиста [Текст] : дис... канд. искусствоведения: 17.00.03 / Буркацкий Зиновий Павлович ; Одесская гос. музыкальная академия им. А. В. Неждановой. – О., 2004. – 351 с. – Библиогр.: л. 165-179.
11. Буяновский М. В классах духовых инструментов / М. Н. Буяновский // Ленинградская консерватория в воспоминаниях. – Л. : Музгиз, 1962. – С. 302–305.
12. Вечер Д. В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора) : Автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Вечер Дмитро Володимирович ; НАН України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – К., 2007. – 20 с.
13. Вискова И. В. Пути расширения выразительных возможностей деревянных духовых инструментов в музыке второй половины ХХ

- века : Автореф. дис. ... канд. искусствовед. : 17.00.02 / Ирина Владимировна Вискова; Моск. гос. консерватория им. П. И. Чайковского. – Москва, 2009. – 25 с.
- 14.Вовк Р. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета : Дис... канд. мистецтв. : 17.00.03 / Роман Андрійович Вовк ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – К., 2004. – 210 с
- 15.Волков Н. К вопросу звукоизвлечения на язычковых духовых инструментах / Н. Волков, И. Пущечников // Теория и практика игры на духовых инструментах / Ред.-сост. В. Апатский. – К. : Музична Україна, 1989. – С. 13-25.
- 16.Волков Н. Теория и практика игры на духовых инструментах / Н. В. Волков; РАМ им. Гнесиных. – М., 2008. – 399 с.
- 17.Година И. Авторский стиль в современной музыке: предпосылки и методы музыковедческого анализа / И. В. Година. – Режим доступа:
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/psmkp/2010_12/Godina.html
- 18.Година И. Явление сонорного интонирования в музыкальном искусстве: в поисках метода исследования / И. В. Година // Наук. вісник Одеської держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Вип. 10 : Музичне мистецтво і культура. – Одеса, 2009. - Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mmik/2009_10/teksti/Godina.htm
- 19.Давидян Р. Квартетное искусство: проблемы исполнительства и педагогики / Р. Р. Давидян. – М. : Музыка, 1984. – 258 с.

20. Дика Н. О. Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960 – 1980 рр.): Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / Н. О. Дика ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – К., 2001. – 19 с.
21. Диков Б. Методика обучения игре на кларнете / Б. А. Диков. – М. : Музыка, 1983. – 192 с.
22. Диков Б. О штрихах духовых инструментов / Б. Диков, А. Седракян // Методика обучения игре на духовых инструментах: очерки. – Вып. 2. – М. : Музыка, 1966. – С. 182–210.
23. Иванов В. Основы индивидуальной техники саксофониста / В. Д. Иванов. – М., 1993. – 54 с.
24. Иванов В. Саксофон / В. Д. Иванов. – М. : Музыка, 1990. – 64 с.
25. Иванов В. Современное искусство игры на саксофоне: проблемы истории, теории и практики исполнительства: Автореф. дис... д-ра искусствовед. : 17.00.02 / Владимир Дмитриевич Иванов ; Моск. гос. консерватория. - М., 1997. – 40 с.
26. Квашнин К. Сонористика и исполнительство на духовых инструментах / К. А. Квашнин. – Самара : СГАКИ, 2004. – 69 с.
27. Кириллов С. Общий анализ состояния отечественной научно-методической мысли в области педагогики и исполнительства на саксофоне / С. В. Кириллов // Сборник статей адъюнктов. – М. : Военный институт (военных дирижеров) Военного университета, 2009. – С. 3-13.
28. Кириллов С. Особенности формирования художественного образа в аспекте интерпретации музыкального произведения /

С. В. Кириллов // Известия Самарского научного центра РАН. – Т. 11. – № 4(5). - Самара, 2009. – С. 1068-1073.

- 29.Крупей М.В. Основні теоретично-технологічні аспекти формування виконавської майстерності саксофоніста. Науковий вісник НМАУ ім.П.І.Чайковського: Серія: Музичне виконавство. К. : НМАУ ім.П.І.Чайковського, 2004. Вип. 40. Кн.10. С.36-47
- 30.Крупей М. Дихальний ритм в музиці для саксофону доби романтизму / М. В. Крупей // Метроритм-1: Колективна монографія / Під ред. І. М. Юдкіна; НАН України, Інститут мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – К., 2002. – С. 76-79.
- 31.Крупей М. Основні теоретично-технологічні аспекти формування виконавської майстерності саксофоніста / М. В. Крупей // Наук. вісник Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського. - Вип. 40, кн. 10 : Муз. виконавство. – К. : НМАУ, 2004. – С. 36-47. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vpu/Myst/2008_12_13/statti/Krupey.pdf
- 32.Крупей М. Саксофон в контексті розвитку музичного виконавства / М.В. Крупей // Наук. вісник Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського. - Вип. 26, кн. 9 : Музичне виконавство. – К., 2003. - С. 269-284.
- 33.Крупей М. Сильові основи формування виконавської майстерності саксофоніста (у контексті музичної творчості XIX – XX століть) : Автореф. дис... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Михайло Васильович Крупей ; Одеська держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2006. – 15 с.

- 34.Крупей М. Структура репродуктивного процесу сукупності „виконавець-саксофон” / М. В. Крупей // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка та Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Серія : Мистецтвознавство. – №1 (13). – 2005. – С. 80-86.
- 35.Кудряшов О. Инструментальная практика чистых тембров / О. В. Кудряшов // Из истории инструментальной музыкальной культуры : Сб. ст. – Л. : ЛГИТМК им. Черкасова, 1988. – С. 138–149.